

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **A. H.**, zast. Mgr. Dagmar Dřimalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/233, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 11. 2007, č. j. 29 Az 12/2007 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni stěžovatele, Mgr. Dagmar Dřimalové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která jí bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení rozsudku uvedeného soudu ze dne 9. 11. 2007, č. j. 29 Az 12/2007 - 23, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2007, č. j. OAM - 1017/VL-20-SE01-2006, kterým stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14 a §§ 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve

a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Z obsahu správního a soudního spisu vyplývá, že stěžovatel je arabské národnosti a islámského náboženství. Ze země původu odešel proto, že většina obyvatel Západní Sahary chce, aby se tato oddělila od Maroka a osamostatnila se. Tito lidé jsou velmi radikální a agresivní vůči ostatním, kteří tento jejich názor nesdílí. Stěžovatel s tímto názorem nesouhlasí a patří ke skupině lidí, kteří si přejí, aby Západní Sahara zůstala součástí Maroka. Navenek s tímto názorem nevystupoval, nicméně osobami, které zastávají samostatnost a nezávislost Západní Sahary, byl fyzicky napaden, bylo mu vyhrožováno, chtěli jej zatknout, ale podařilo se mu utéci. Stěžovatel se obával o svůj život, neboť když byl malý, tito lidé napadli, mučili a zabili jeho otce, a proto z vlasti utekl. Dostal se až do České republiky, přičemž jeho cílovou zemí byla původně Spolková republika Německo. Po příjezdu do České republiky mu převaděč oznámil, že jsou již v Německu. Pobýval asi týden na ulici, poté se pokusil překročit hranice do Rakouska, ale zadržela jej policie. Dne 11. 2. 2006 mu bylo uděleno správní vyhoštění, s dobou zákazu vstupu na území České republiky 3 (tři) roky. Poté byl umístěn v ZZC Velké Přílepy, kde pobýval 6 měsíců. O udělení mezinárodní ochrany požádal až 8. 9. 2006. V případě návratu do země původu se obává, že bude uvězněn ze strany Fronta Polisario i marockých státních orgánů, neboť marocké státní orgány považují všechny obyvatele Západní Sahary za opozici.

Kasační stížnost stěžovatel podává s odkazem na důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel samostatným podáním požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 10. 1. 2008, č. j. 29 Az 12/2007 - 39, stěžovateli ustanovil pro řízení o kasační stížnosti zástupkyni Mgr. Dagmar Dřímlovou, advokátku se sídlem AK Muchova 9/233, Praha 6.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel, prostřednictvím své zástupkyně, uvádí, že se domnívá, že správní orgán nedostatečně zhodnotil situaci a důvody, které vedly stěžovatele k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel se domnívá, že správní orgán i soud hodnotily situaci obecně, nikoliv však s ohledem na konkrétní okolnosti a popis situace v místě bydliště stěžovatele. Dále stěžovatel rekapituluje svá vyjádření, učiněná v průběhu řízení před správním orgánem, a v bližším odkazuje na

podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, pohovor, podanou žalobu i kasační stížnost. Domnívá se, že jeho problémy v zemi původu nejsou toliko soukromého charakteru, jedinou možností stěžovatel viděl v opuštění Maroka. S ohledem na uvedené skutečnosti stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byly vydány v souladu s právními předpisy. Údajné potíže stěžovatele nelze bez dalšího přičítat státním orgánům jeho vlasti, navíc jeho problémy nemají nic společného s azylově relevantními důvody, tak jak je upravuje § 12 zákona o azylu. Správní orgán podotýká, že jmenovaný požádal o udělení mezinárodní ochrany s cílem legalizovat svůj pobyt na území České republiky, která nebyla jeho cílovou zemí. Žalovaný správní orgán považuje kasační stížnost za nepřijatelnou a nedůvodnou, a proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jak vyplývá z rozhodnutí soudu, krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatele, se závěry krajského soudu se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud. Námitky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi dostatečně vypořádaly.

Navíc současně platí, že námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Nejvyšší správní soud především uvádí, že stěžovatelem uváděné potíže mají původ v jednání soukromých osob (radikálů) a nelze je přičítat orgánům státní moci. Otázkou azylové relevance stěžovatelem udávaného pronásledování soukromými osobami se Nejvyšší správní soud zabýval obšírně již ve své předchozí judikatuře a je možné odkázat i na judikaturu jiných soudů, s níž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Za všechny je třeba zejména jmenovat rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, či ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48 (www.nssoud.cz), které konstatovaly, že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Zejména je možné odkázat na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 1996, č. j. 6 A 571/94 - 25, s nímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, který konstatoval, že je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních i fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu určitých povolání, ba dokonce i přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejružnější negativní lidské vlastnosti, samo o sobě to však není ještě pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících, (dnes § 2 odst. 7

zákona o azylu) ani v případě masového výskytu těchto jevů za předpokladu, že nejde o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované. Jestliže však orgány státní moci takové jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a taková opatření nemají trvalý a stoprocentní efekt.

V posuzované věci není sporu o tom, že stěžovatel se se svými problémy a žádostí o pomoc neobrátil na příslušné státní orgány ve vlasti a nevyužil tak všech dostupných prostředků, které měl v zemi původu k dispozici. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na své rozhodnutí ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37, zveřejněné na www.nssoud.cz, v němž dospěl k následujícímu závěru: *Za pronásledování ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí, nikoliv takové negativní jevy, které státní orgány cíleně potírají a čelí jim.* Rovněž v rozhodnutí ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 37, publikovaném pod č. 1347/2007 Sb., Nejvyšší správní soud konstatoval, že: *Za pronásledování či odůvodněný strach z něho by mohla být pokládána jen taková situace, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k perzekuci osob pro jejich náboženskou orientaci, popř. k systematickému odmítání poskytovat jednotlivcům ochranu před šikanou vyvolanou netolerancí k jejich náboženskému vyznání.* O žádný z výše uvedených případů se však v projednávané věci nejedná. Tyto závěry platí i ve vztahu k námitce, že když byl stěžovatel malý, osoby, které jej před odchodem z vlasti pronásledovaly, zabily jeho otce. Ani v tomto případě nejde o jednání přičitatelné státním orgánům, nebo o jednání bez dalšího státními orgány trpěné či podporované.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud poznamenává, že žalovaný správní orgán se podrobně zabýval situací v Maroku a tuto zjišťoval a vyhodnocoval na základě řady objektivizovaných podkladů či zpráv (Výroční zpráva Amnesty International o situaci v zemi za rok 2005, Informace MZV, Informace databanky ČTK – Maroko). To zřejmě také bylo důvodem, proč správní orgán posuzoval žádost v nezkráceném řízení, když z důvodu, že stěžovateli bylo uděleno správní vyhoštění, mohl a měl s ohledem na dikci § 16 odst. 2 zákona o azylu žádost stěžovatele bez dalšího zamítnout jako zjevně nedůvodnou. Ostatně i v tomto směru má Nejvyšší správní soud také již ustálenou judikaturu - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004, www.nssoud.cz, kde se uvádí: *Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.* Kromě toho Nejvyšší správní soud již opakovaně také judikoval, že *Zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 zákona o azylu], znamená, že neprobíhá dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.,* např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, sp. zn. 4 Azs 35/2003, www.nssoud.cz.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

S ohledem na to, že zástupkyně stěžovatele, Mgr. Dagmar Dřimalová, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 8 s. ř. s. uvedené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby [á 2100 Kč - § 11 odst. 1 písm. b), d), ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a dvou režijních paušálů (á 300 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky). Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 4800 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu